

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมร้ายแรงในเขตพื้นที่ จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรวรรณ ฤทธิอาจ¹ และสฤณี สืบพงษ์ศิริ²

วันได้รับบทความ: 21 ตุลาคม 2566 วันแก้ไข: 19 พฤศจิกายน 2566 วันยอมรับเผยแพร่: 29 พฤศจิกายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการหลอกลวงเหยื่อของอาชญากรรมร้ายแรง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมร้ายแรง โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้เสียหาย คือผู้เสียหายจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมร้ายแรงที่มีความเสียหายทางด้านทรัพย์สิน 2) เจ้าหน้าที่ตำรวจ คือเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เคยทำคดีเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมร้ายแรงที่มีการแจ้งความและจับกุมอาชญากรรมร้ายแรง 3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนาและความเชื่อ คือผู้ที่ศึกษา มีความรู้และชำนาญการด้านศาสนา ทั้งนี้ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนรวมทั้งสิ้น 11 คน ผลการศึกษาค้นคว้าพบ รูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการหลอกลวงเหยื่อของอาชญากรรมร้ายแรง มีทั้งหมด 4 วิธีการ คือ 1) การใช้จิตวิทยาในการโน้มน้าวจิตใจ 2) การแสดงละครโดยใช้กิริยาท่าทางและการจัดสภาพแวดล้อม 3) การหลอกลวงผ่านการแนะนำจากผู้เคารพศรัทธาของตนแบบปากต่อปาก 4) มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายหลายครั้ง และปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมร้ายแรง ที่มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน ประกอบไปด้วยปัจจัยทั้งหมด 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยที่สื่อมีส่วนร่วมในการสร้างสถานะทางสังคม ให้แก่อาชญากรรมร้ายแรง 2) ปัจจัยที่เกิดจากความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์และโชคชะตาที่สืบทอดกันมาในท้องถิ่น 3) ปัจจัยที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่ไร้บรรทัดฐาน 4) ปัจจัยที่เกิดจากความอ่อนแอทางสังคมหรือความอ่อนแอทางด้านชีวภาพ 5) ปัจจัยที่เกิดจากความหลงใหลในการเสี่ยงโชคเสี่ยง และ 6) ปัจจัยที่เกิดจากการที่เหยื่อ หรือบุคคลใกล้ชิดของเหยื่อมีความคุ้นเคยกับอาชญากรรมมาก่อน

คำสำคัญ: การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม, ทฤษฎีอาชญาวิทยา, ร้ายแรง

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

² อาจารย์ คณะอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต

Factors Affecting the Victimization of Crimes Involving Spirit Mediumship in Bangkok Metropolitan Region

Korawan Ritart¹ & Sarit Seubongsiri²

Received Date: October 21, 2023 Revised Date: November 19, 2023 Accepted Date: November 29, 2023

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study patterns and methods used to deceive victims of criminals involving spirit mediumship, 2) to study the factors that make individuals victims of criminals involving spirit mediumship using a qualitative research methodology by conducting in-depth interviews from three groups of samples consisting of 1) victims who have experienced crimes involving spirit mediumship, 2) police officers who have worked on cases related to crimes involving spirit mediumship and have reported and arrested criminals involving spirit mediumship, and 3) experts in religion and beliefs with knowledge and expertise in religion. The study was conducted with samples in Bangkok Metropolitan Region, totaling 11 people. The results of the study found that according to the patterns and methods used to deceive victims of criminals involving spirit mediumship, there are four methods: 1) the use of psychology to persuade the mind, 2) the dramatics and setting up the environment, 3) the acquisition of customers through word-of-mouth referrals from devotees, and 4) multiple charges that have been made. Moreover, the factors that make individuals victims of criminals involving spirit mediumship are related to six factors including: 1) factors that the media contributes to the creation of social status for criminals involving spirit mediumship, 2) factors caused by superstition and local destiny, 3) factors caused by economic and social conditions without norms, 4) factors caused by social weakness or biological weakness, 5) factors caused by a passion for gambling, and 6) factor caused by the fact that the victim or the victim's close persons are previously familiar with the criminal.

Keywords: Victimization of Crimes, Criminology, Spirit Mediumship

---

¹ Graduate student, Faculty of Criminology and Justice Administration, Rangsit University (Corresponding author)

² Lecturer, Faculty of Criminology and Justice Administration, Rangsit University

บทนำ (Introduction)

ความเชื่อเป็นสิ่งที่ฝังรากลึกลงในสังคมการดำรงชีวิตของมนุษย์มาอย่างยาวนาน ความเชื่อจะผูกพันกับมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย แม้ว่าปัจจุบันวิถีการดำเนินชีวิตจะเปลี่ยนไปด้วยสภาพความเป็นอยู่ สภาพสังคม การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับต่างชาติ มีการเปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ มีเทคโนโลยีใหม่ ๆ แต่ความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาตินั้นไม่เคยจืดจางลงไปตามกาลเวลาเลย ในประเทศไทยมีการนับถือศาสนาที่หลากหลายทั้งพุทธ คริสต์ อิสลาม พราหมณ์-ฮินดู โดยมีคติการนับถือผีเป็นรากฐานของความเชื่อก่อนที่จะมีการเผยแพร่ศาสนาในดินแดนแถบสุวรรณภูมิ

ศาสนาผีมีมาตั้งแต่ยุคสมัยใดไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด แต่ศาสนาผีได้ซึมซาบลงไปในวัฒนธรรมของมนุษย์ตลอดระยะเวลาหลายพันปีที่ผ่านมา คำว่า “ผี” เป็นภาษาตระกูลไต-ไท มีความหมายเดียวกับคำว่า “เทวดา” ในภาษาบาลี-สันสกฤต คือสิ่งที่มองไม่เห็น ไม่มีตัวตน ไม่สามารถจับต้องแต่มีอิทธิฤทธิ์สามารถดลบันดาลสิ่งดีสิ่งเลวได้ (ณ.ศรีสะเกษ, 2565) ตามความเชื่อของศาสนาผีสามารถแบ่งได้สองประเภท คือ ผีบรรพชนและผีฟ้า เมื่อระดับผู้นำชุมชนเสียชีวิตลงก็จะมี ความเชื่อว่าจะวิญญาณหรือวิญญาณจะลอยขึ้นไปบนฟ้าสถิตอยู่กับผีฟ้า และคอยคุ้มครองผู้คนเบื้องล่างให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ผีสามารถติดต่อกับมนุษย์โดยมีสื่อกลางเป็นร่างทรง ซึ่งร่างทรงต้องเป็นระดับผู้นำทางจิตวิญญาณหรือผู้นำชุมชน การประกอบพิธีกรรมเพื่อติดต่อสื่อสารกับผีจะมีเพียงการรักษาโรคและพิธีทำนายฟ้าฝนซึ่งเป็นพิธีที่ใหญ่ระดับชุมชน เพราะสังคมมนุษย์สมัยนั้นเป็นสังคมเกษตรกรรม พิษผลจะมากหรือน้อยล้วนขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศทั้งสิ้น

ต่อมาเมื่อประมาณ พ.ศ.1000 เริ่มมีศาสนาอื่นเริ่มเข้ามานั้นคือศาสนาพราหมณ์และพระพุทธศาสนาเข้ามาเผยแพร่ในดินแดนแถบอนุชาคเนย์ ผ่านการค้าขายและแลกเปลี่ยนกับชาวอินเดีย ศาสนาผีจึงเริ่มมีการผสมผสานกันจนกลายเป็นศาสนาผสม ถึงแม้ว่าทุกวันนี้ศาสนาพุทธจะเป็นศาสนาหลักในประเทศไทย และทุกความเชื่อจะต้องถูกต่อพ่วงด้วยหลักของศีลธรรมเสมอ แต่ในมุมมองทางพระพุทธศาสนา มีจุดมุ่งหมายเพื่อการบรรลุนิพพานหรือการพ้นทุกข์ทั้งปวง พ้นจากการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร ดังนั้นการสอนเดรัจฉานวิชาไสยศาสตร์ หมอดู การทรงเจ้าและการปลุกเสกของศาสนาผีนั้นถือว่าเป็นเรื่องนอกพุทธ เนื่องจากวิชาเหล่านี้เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ทางกามสุข ไม่เป็นไปเพื่อบรรลุมรรคผล (พระสฤษดิ์ ญาณวีโร, 2560, น.103) “เดรัจฉานวิชา” แปลว่า ขวาง วิชาที่ขวางทางที่จะไปสู่นิพพาน

สังคมไทยเป็นสังคมที่หลากหลาย ด้วยความเชื่อต่างๆทั้งเก่าทั้งใหม่ที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีทั้งความเชื่อที่มาจากภายนอก และความเชื่อที่ผสมผสานกันอยู่ภายในความเชื่อเดิมจนเกิดเป็นความเชื่อที่มีเอกลักษณ์เฉพาะแบบรัฐสมัยใหม่ ดังนั้นพิธีกรรมต่างๆที่เห็นกันอยู่ทุกวันนี้จึงไม่ได้มีแค่ผีพื้นเมืองดั้งเดิมอีกต่อไป มีการกำเนิดเทพเจ้าใหม่ๆ ทั้งที่เมื่อก่อนจะนิยมเป็นร่างทรงเทพเจ้าฮินดูและเทพเจ้าจีน เพราะปัจจุบันร่างทรงไม่ใช่แค่พื้นทางความเชื่อเท่านั้นแต่กลับมาในรูปแบบของธุรกิจอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการขายวัตถุมงคลต่าง ๆ เช่นสร้อยหิน ตะกรุด ซึ่งของเหล่านี้ขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นผู้ขาย ถ้าผู้ขายมีชื่อเสียงมาก มูลค่าของวัตถุมงคลก็จะมากตามไปด้วยโดยที่แต่ละแหล่งที่มาราคาจะไม่เท่ากันถึงแม้ว่าจะเป็นวัสดุชนิดเดียวกันแต่ราคาก็ต่างกันไปมากน้อยแล้วแต่ความนิยม ความกดดันทางเศรษฐกิจในสังคมสมัยปัจจุบัน สร้างให้เกิด

รูปแบบที่หลากหลายของเครื่องรางและวัตถุมงคลซึ่งให้ผลต่อการดับทุกข์เพียงชั่วคราว (ทัศนธรรมสงฆ์ ศรีกุลกรรณ์ และคณะ, 2560, น.139)

ด้วยเหตุข้างต้นที่กล่าวมานี้ จึงเป็นที่มาที่ทำให้ธุรกิจหมอดูและร่างทรงเหล่านี้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยอาศัยความเชื่อและความหวังของคนในสังคม จนกลายเป็นช่องทางหาเงินสำหรับมีงาชีพทั้งหลาย เพราะได้เงินมาอย่างง่ายดาย จำนวนเงินที่เยอะและรวดเร็วโดยอ้างเรื่องการทำบุญ ทำให้มีผู้ตกเป็นเหยื่อในธุรกิจนี้เยอะมากขึ้นในแต่ละวัน ซึ่งเป็นการฉวยโอกาสบนความเชื่อ และความมกมายของคนเพื่อเรียกเอาค่าวัตถุมงคลในราคาแพง ค่าพิธีกรรม มีความผิดฐานฉ้อโกง ตามมาตรา 341 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ผู้ใดโดยทุจริตหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 342 อนุมาตราที่ 2 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ถ้าในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง ผู้กระทำความผิดอาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็ก หรืออาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ(The Justice Group, ม.ป.ป.) ซึ่งอีกประเด็นหนึ่งก็ต้องพิจารณาว่าผู้ได้รับความเสียหายด้วยหรือไม่ เช่น มีผลกระทบต่อชีวิต และทรัพย์สิน เป็นต้น

ความเชื่อจึงเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทั้งด้านดีและด้านร้ายของมนุษย์ ในยามที่จิตใจอยู่ในสภาวะที่อ่อนแอคนเรามักจะมองหาที่พึ่งพิงทางจิตวิญญาณมากกว่ายอมรับความเป็นจริง อย่างเช่น การบนบานศาลกล่าว การเข้าหาร่างทรงเพื่อทำนายดวงชะตาและหวังว่าจะให้ร่างทรงเหล่านั้นชี้หนทางสว่างในชีวิตให้แก่ตน ด้วยเหตุนี้จึงไม่ทันได้ระวัง อาจเพราะคำพูดที่ดูน่าเชื่อถือ พิธีกรรมเช่นไหว้ที่ดูศักดิ์สิทธิ์ ความโลภ และความทะเยอทะยาน ก็นำพามาซึ่งการเสียทรัพย์สินให้แก่มีงาชีพที่มาในรูปแบบของการอวดอ้างพลังเหนือธรรมชาติ สามารถหยั่งรู้ชะตาฟ้าดินและติดต่อสื่อสารกับภูตผีปีศาจซึ่งเป็นความเชื่อที่ไม่มีเหตุผลไม่สามารถพิสูจน์ได้ ไม่สามารถรู้ได้ว่ามีอยู่จริงหรือไม่ เป็นที่มาที่ทำให้ธุรกิจหมอดูและร่างทรงเหล่านี้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยอาศัยความเชื่อและความหวังของคนในสังคม จนกลายเป็นช่องทางหาเงินสำหรับมีงาชีพทั้งหลาย เพราะได้เงินง่าย จำนวนเยอะ และรวดเร็ว ในปัจจุบันอาชญากรได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการหลอกลวงได้อย่างหลากหลายมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าปัญหาการฉ้อโกงโดยการฉวยโอกาสจากเหยื่อที่มีพื้นฐานในการเชื่อเรื่องโชคชะตาให้หลงเชื่อ จึงเป็นปัญหาที่สำคัญและใกล้ตัวอย่างมากที่คนในสังคมควรตระหนักถึงปัจจัยในการเกิดอาชญากรรมและสามารถนำมาปรับเป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อหยุดยั้งการเกิดอาชญากรรมให้ลดน้อยลง เพราะเหยื่อเหล่านี้ มีทุกเพศทุกวัย ตั้งแต่เด็กวัยรุ่นไปจนถึงวัยชรา โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่หลงเชื่อง่ายและขึ้นชอบในความมกมายในเรื่องของโชคชะตา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องให้กับประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย (Research Objectives)

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการหลอกลวงเหยื่อของอาชญากรร่างทรง
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรร่างทรง

ขอบเขตการวิจัย

1) ขอบเขตประชากร

ผู้วิจัยจะศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด 3 กลุ่ม รวมจำนวนทั้งสิ้น 11 คน

- 1.1 ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรร่างทรงจำนวน 4 คน
- 1.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เคยทำคดีเกี่ยวกับอาชญากรร่างทรงจำนวน 3 นาย
- 1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิทางศาสนาและความเชื่อที่มีความรู้ด้านไสยศาสตร์ ศาสนา และการประกอบพิธีกรรมจำนวน 4 คน

2) ขอบเขตพื้นที่

ผู้วิจัยมีการกำหนดขอบเขตพื้นที่การวิจัยในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียงกันเพื่อต่อการเก็บข้อมูลจากบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3) ขอบเขตด้านเวลา

ผู้วิจัยใช้เวลาในการดำเนินงานวิจัย 1 ปี ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2565 - ตุลาคม 2566

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 ทฤษฎี Rational Emotive Behavior Therapy (REBT)

ทฤษฎี REBT (Albert Ellis, 1950, อ้างถึงใน จันทร์เพ็ญ ภูโสภา, บุญส่ง เทียมภักดี, สุทิน เจียมประโคน, 2565, น.3) มีแนวคิดที่ว่า อารมณ์ และเหตุผลของบุคคลมีความสัมพันธ์กัน โดยที่ความคิดและการรับรู้ต่อสภาพการณ์ต่าง ๆ เป็นตัวก่อให้เกิดความรู้สึก ซึ่งผลต่อการกระทำของบุคคล คือทฤษฎีนี้เน้นความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้นทฤษฎี REBT จึงได้มองความเชื่อ ธรรมชาติของมนุษย์ (Belief on Nature of Human) ไว้ดังนี้

- 1) มนุษย์เราเกิดมาพร้อมความเชื่อที่สมเหตุสมผล และคนเรามักจะมีความโน้มเอียงที่จะรักตนเองและอยากพัฒนาตนเอง
- 2) ทุก ๆ ตรรกะความคิดมักจะส่งผลต่อพฤติกรรม อารมณ์ และมีอิทธิพลมากต่อการกระทำ
- 3) มนุษย์มักจะคิดตำหนิตนเอง ทำร้ายตนเองอยู่เสมอจนกระทั่งสูญเสียความเป็นตัวเองของตนออกไป

- 4) มนุษย์มักวางเงื่อนไขให้ตัวเองรู้สึกไม่สบายใจโดยการพูดหรือบอกตัวเองซ้ำๆ ด้วยความเชื่อที่ผิด ๆ

1.2 ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมเชิงสัญลักษณ์ของกอฟฟ์แมน (Dramaturgical Theory)

ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยมเชิงสัญลักษณ์ หรือทฤษฎีการละครของเอิร์ฟวิง กอฟฟ์แมน (Erving Goffman, 1922-1982, อ้างถึงใน วินัย ผลเจริญ, 2556) ได้แบ่งตัวตนออกเป็น 2 ชนิด คือตัวตนที่เป็นประธาน และตัวตนที่เป็นกรรม คือความตึงเครียดที่เกิดขึ้นระหว่างตัวตนที่เป็นตัวของตัวเอง และตัวตนที่ถูกขัดเกลาทางสังคม กอฟฟ์แมน เห็นว่าเมื่อมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กันต่อกัน มนุษย์จึงต้องสร้างตัวตนบางอย่างและต้องเป็นตัวตนที่จะใช้เพื่อให้ได้การยอมรับในสังคม แต่แม้ในขณะที่เราแสดงตัวตนที่เราสร้างขึ้นออกไป ผู้อื่นก็อาจจะสามารถรบกวนการแสดงตัวตนนั้นของเราได้เสมอ มนุษย์จึงต้องเรียนรู้วิธีการที่จะควบคุมผู้อื่นให้อยู่ภายใต้การแสดงของตนเองให้ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับบุคคลที่อาจจะรบกวนการแสดงนั้น ๆ ได้ และเราย่อมต้องมีความคาดหวังที่จะให้ผู้ที่เราปฏิสัมพันธ์ด้วยจะมีความเข้าใจในตัวตนที่เราแสดงออกไปให้เขารับรู้อย่างถ่องแท้ นอกจากนี้ความคาดหวังอย่างหนึ่งที่เรามีสู่ผู้ที่เราปฏิสัมพันธ์ด้วยนั้นคือความคาดหวังที่อยากจะให้เขาทำอะไรหรือไม่ทำอะไรบางอย่างที่เราคาดหวังอยากจะทำให้เขาทำให้เราด้วยความสมัครใจ กอฟฟ์แมนเรียกความสนใจหลักเช่นนี้ว่า “การจัดการให้เกิดความประทับใจ” (Impression Management)

หน้าเวที (Front Stage) แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นฉาก (Setting) และส่วนที่เป็นส่วนหน้าของบุคคล (Personal Front) ฉากก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญต่อการแสดงออกถึงตัวตนให้ผู้อื่นได้รับรู้ ส่วนหน้าของบุคคลคือสิ่งที่ใช้ในการแสดงซึ่งผู้แสดงต้องนำของสิ่งนั้นติดตัวมาด้วยเมื่อต้องการแสดงและเป็นสิ่งที่ผู้ชมคาดหวังว่าจะต้องมี

หลังเวที (Back Stage) หลังเวทีเป็นพื้นที่ซึ่งเราสามารถแสดงออกได้ตามสบาย เป็นสิ่งที่เราไม่สามารถแสดงให้ใครเห็นเบื้องหน้าของเราได้ทุกอย่างทุกอย่างอย่างจึงถูกนำมาใช้ลับหลังยามที่เราไม่ได้ทำหน้าที่นั้น ๆ แล้ว

นอกเวที (Outside) ข้างนอกหรือนอกเวทีเป็นพื้นที่ที่ไม่ใช่หน้าเวทีหรือหลังเวที

1.3 ทฤษฎีสภาพไร้บรรทัดฐานของ เดิร์คไฮม์

เอมิล เดิร์คไฮม์ (Emile Durkheim ค.ศ. 1858-1917, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอัมณพ ชูบำรุง, 2561, น.211) ได้อธิบายทฤษฎีสภาพไร้บรรทัดฐานไว้ว่า หมายถึง สภาพไร้กฎเกณฑ์ของสังคมที่สลับซับซ้อนและประกอบด้วยความยากจน โดยคนจนมักจะมีโอกาสอย่างจำกัด อาชญากรรมมักจะเกิดขึ้นด้วยสาเหตุที่มาจาก การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างฉับพลันเท่านั้น เช่นสภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย คุณภาพชีวิตของคนในสังคมเริ่มตกต่ำลง ส่งผลให้กฎเกณฑ์โดยทั่วไปของสังคมได้แตกสลายลงและจึงตกอยู่ในสภาวะที่ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมได้จึงทำให้สังคมต้องตกอยู่ในสภาพที่ไร้บรรทัดฐานโดยปราศจากกฎเกณฑ์มาควบคุมให้สังคมเป็นระเบียบแบบแผน

1.4 คำอธิบายของ เมอร์ตัน เกี่ยวกับทฤษฎีไร้บรรทัดฐาน

โรเบิร์ต เค เมอร์ตัน (Robert K. Merton, 1970, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอัมณพ ชูบำรุง, 2561) ได้เสนอแนวทางการคิดไว้ว่า สังคมทุกสังคมมีสิ่งธรรมดาอยู่ 2 สิ่ง คือ ประการแรก มีเป้าหมาย

ทางสังคม (Cultural Goals) ที่ทุกคนปรารถนาที่จะได้รับสถานะทางสังคมที่เท่าเทียมกัน มีความมั่งคั่งร่ำรวยที่เหมือน ๆ กัน ประการสอง มีวิธีการทางสังคม (Institutionalized Means) ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยวิธีการนี้อาจจะแยกออกได้เป็น 2 แบบคือ วิธีการที่ถูกต้องตามกฎหมาย และ วิธีการที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อต้องการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายบางครั้งจึงไม่สนใจวิธีการที่เหมาะสมจึงเลือกที่จะไม่สนใจวิธีการที่ถูกที่และเลือกใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายของสังคมในที่สุด

1.5 ทฤษฎีวิวัฒนาการของ โคเฮน

อัลเบิร์ต เค. โคเฮน (Albert K. Cohen) ได้เขียนหนังสือเรื่อง *Delinquent Boy: The Culture Of The Gang* (เด็กกระทำความผิด: วัฒนธรรมของแก๊ง) ขึ้นในปี ค.ศ. 1955 เขาได้อธิบายว่า **วัฒนธรรมรอง** เกิดขึ้นในย่านของคนจน โดยใช้มาตรฐานของคนชนชั้นกลางมาเป็นตัวกำหนด เด็กชนชั้นกลางจะต้องเผชิญกับความคาดหวังเหล่านี้ เช่น การประสบความสำเร็จ การบรรลุเป้าหมายบางอย่างเพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีเด็กในทุก ๆ ชั้นชั้นต้องมารวมตัวอยู่ด้วยกัน และเป็นธรรมดาที่จะมีข้อเปรียบเทียบ และแข่งขันกันในเรื่องฐานะความเป็นอยู่โดยอาศัยเกณฑ์ในการดำรงชีวิตของชนชั้นกลางเป็นหลัก และเด็กชนชั้นกลางก็อยู่ในฐานะที่เสียเปรียบ เพราะมีฐานะทางสังคมที่ต่ำกว่า

เมื่อเด็กชนชั้นกลางตกอยู่ในสถานะที่ต่ำกว่าดังกล่าว บางคนก็ยิ่งพยายามทำความดีต่อไป ทั้ง ๆ ที่ก็ยังมีความยากจนอยู่เช่นเดิม บางคนก็ยอมรับและยึดวัฒนธรรมของชนชั้นกลาง บางคนก็ปฏิเสธมาตรฐานความเป็นอยู่ของชนชั้นกลางโดยสิ้นเชิง และคนกลุ่มนี้มักสร้างค่านิยมใหม่ๆ ขึ้นมา เพื่อให้มีความตรงกันข้ามกับวัฒนธรรมของคนชนชั้นกลาง ค่านิยมที่สร้างขึ้นใหม่นี้มีข้อที่สำคัญอยู่ 6 ประการคือ (Wolfgang, Savitz, And Johnston, (eds.) 1970: 286-291)

1) การมองไม่เห็นประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ (Non-utilitarian) การกระทำบางอย่างก็ไม่ได้ทำเพื่อให้เกิดประโยชน์ แต่กระทำเพื่อสนองต่ออารมณ์ของตนเอง หรือเพื่อความสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ

2) การผูกพยาบาท (Malice) กลุ่มคนเหล่านี้มักจะรู้สึกดีที่ทำให้ผู้อื่นเป็นทุกข์และเดือดร้อน เพราะการกระทำต่าง ๆ ของตน เช่นมีความสุขเมื่อได้กระทำความผิดต่อใครสักคน และยังมีความทำร้ายอย่างไม่เกรงกลัวต่อค่านิยมของคนส่วนใหญ่ในชุมชนอีกด้วย

3) การทำในสิ่งที่ตรงกันข้าม (Negativism) เป็นเป็นการทำร้ายค่านิยมในวัฒนธรรมของชนชั้นกลาง มักจะชอบทำในสิ่งที่ตรงกันข้ามต่อค่านิยมในสังคมเสมอ อะไรที่เป็นที่ยอมรับของคนชนชั้นกลางทั่วไปกลุ่มคนเหล่านี้มักจะปฏิเสธและทำในสิ่งที่ตรงกันข้ามเสมอ

4) ทำได้สารพัด (Versatility) กลุ่มคนเหล่านี้มักจะนิยมกระทำความผิดได้อย่างหลากหลาย ยังมีความประพฤติไปในทางประสงค์ร้ายต่อผู้อื่น เช่นทำตัวหยาบคาย รุนแรง ป่าเถื่อน ชอบละเมิดสิทธิของผู้อื่นเป็นประจำ เป็นต้น

5) การแสวงหาความสุขเพียงชั่วครู่ชั่วยาม (Short-run Hedonism) คนเหล่านี้มักจะไม่มุ่งความสนใจไปที่สิ่งใดสิ่งหนึ่งในระยะยาว ไม่มีการวางแผนการดำเนินชีวิต ไม่มีการวางแผนในการใช้เวลาให้คุ้มค่า หรือไม่ฝึกฝนในเรื่องการแสวงหาความรู้หรือความชำนาญใด ๆ แต่เพียงแค่ออกไปใช้ชีวิตอยู่ไปวัน ๆ

ชอบความเร่งด่วน ชอบทำในสิ่งที่ตื่นเต้น ขาดความอดทน ขาดความรอบคอบ ไม่สนใจในคุณภาพชีวิตในระยะยาว

6) ความเป็นอิสระของกลุ่ม (Group Autonomy) คนกลุ่มนี้มักจะไม่มีความแยแสต่อกฎเกณฑ์ข้อห้ามใด ๆ ทางสังคม ยกเว้นความต้องการของกลุ่ม ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มเป็นไปอย่างเหนียวแน่น และมีความหยิ่งจองหอง มักจะไม่มีความแยแสต่อผู้คนกลุ่มอื่น ๆ รู้สึกอยากทำตนเป็นปฏิปักษ์ และขัดขืนต่อข้อห้ามทางสังคม ผู้ที่เข้ามารวมกลุ่มก็ชอบที่จะทำอะไรตามใจตัวเองอยู่ก่อนแล้ว เมื่อมารวมตัวกันเป็นกลุ่ม ก็มักจะชอบทำอะไรเอาแต่ใจตนเอง มีความเป็นอิสระไม่มีความนับถือหรือยึดถือข้อห้ามใดๆของสังคม (Albert K. Cohen, 1955, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอณณพ ชูบำรุง, 2561, น.213-215)

1.6 ทฤษฎีวิวัฒนาการของชนชั้นล่างของ มิลเลอร์

วอลเตอร์ บี. มิลเลอร์ (Walter B. Miller, 1958, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอณณพ ชูบำรุง, 2561, น.217-219) นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกันได้เสนอทฤษฎีวิวัฒนาการของชนชั้นต่ำว่า การกระทำ ความผิดในหมูชนชั้นล่างนั้นเกิดจากการยึดถือการปฏิบัติตนที่มีอย่างเฉพาะกลุ่ม ซึ่งการประพฤติปฏิบัติตน มักจะมีความตรงกันข้ามกับแนวทางในการปฏิบัติของเหล่าชนชั้นกลาง

1) การก่อความเดือดร้อน (Trouble) สำหรับผู้ชายนั้นมักจะมีค่านิยมการก่อความเดือดร้อน เกิดจากการต่อสู้ เช่นการก่อเหตุทะเลาะวิวาท ส่วนผู้หญิงมักจะมีค่านิยมในทางเพศเป็นต้น

2) ความเป็นนักเลงโต (Toughness) ความเป็นนักเลงโตในที่นี้หมายถึงลักษณะของผู้ชายในหมูชนชั้นล่าง ที่ต้องการแสดงความเป็นชายชาติร็อกมาให้ปรากฏ มีการใช้กำลังในการต่อสู้ด้วยความรุนแรง สามารถทำให้ให้เพศตรงข้ามมองเห็นว่าตนคือผู้ที่แข็งแกร่งที่สุด โดยไม่มีการแสดงอาการของความหวาดกลัว

3) ความมีเล่ห์เหลี่ยม (Smartness) หมายถึง มีความสามารถที่จะหลอกลวง หรือต้มตุ๋นผู้อื่นได้ ขณะเดียวกันก็มีความสามารถที่จะหลบเลี่ยงมิให้ผู้อื่นต้มตุ๋นตนเองได้ มักจะชอบดึงผู้อื่นให้เข้ามาอยู่ในสถานะที่ตนเองอยู่ฐานะได้เปรียบ

4) การชอบความตื่นเต้น (Excitement) หมายถึง การกระทำที่มีความเร้าอารมณ์ ให้มีความน่าตื่นเต้นสนุกสนาน

5) การเชื่อโชคชะตา (Fate) การเชื่อเรื่องโชคชะตานี้ เป็นความเข้าใจที่ว่ามีอำนาจเบื้องบนคอยควบคุมชีวิตไว้ เป็นอำนาจที่ยากแก่การควบคุม

6) ความมีอิสรภาพ (Autonomy) เป็นการไม่ยอมตกอยู่ภายใต้อำนาจการควบคุมของผู้ใด ไม่ต้องการให้ใครมาคอยบีบบังคับ และยังพยายามที่หาทางออกจากกฎระเบียบทางสังคมที่ตนโดนบังคับอีกด้วย

1.7 ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันของ ชัทเทอร์แลนด์

ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory) เป็นทฤษฎีที่ เอ็ดวิน เอช. ชัทเทอร์แลนด์ (Edwin H. Sutherland) ได้ตั้งขึ้นโดยได้ให้ความสนใจในเรื่องความถี่ ความเข้มข้น และความสำคัญของการติดต่อกันในสังคมให้มากกว่าที่จะสนใจในเรื่องลักษณะของบุคคลหรือ ลักษณะของสิ่งแวดล้อมภายนอก มีทั้งหมด 9 ข้อ ดังนี้

1) พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมมักเกิดจากการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2) พฤติกรรมของอาชญากรเกิดจากการเรียนรู้โดยการมีارتباطกับผู้อื่นผ่านการติดต่อสื่อสารกัน

3) การเรียนรู้ของอาชญากรมักเกิดขึ้นจากความสนิทสนมกันภายในกลุ่ม

4) เมื่อมีการเรียนรู้พฤติกรรมของอาชญากร การเรียนรู้มักจะประกอบด้วยเทคนิคในการประกอบอาชญากรรม บางครั้งก็เป็นวิธีที่ซับซ้อนบางครั้งก็เป็นวิธีที่ง่าย และทิศทางของแรงจูงใจ มักจะมีแรงกระตุ้นหรือมีการหาเหตุผลเข้าข้างตนเอง

5) การที่อาชญากรจะมีแรงจูงใจและแรงกระตุ้นโดยการพยายามเรียนรู้จากเงื่อนไขที่ว่ากฎหมายใดควรจะปฏิบัติตามหรือไม่ควรจะปฏิบัติตาม

6) บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำความผิดก็เพราะมีเงื่อนไขกำหนดให้ชอบที่จะละเมิดกฎหมายมากกว่าเงื่อนไขที่ไม่ให้ทำอย่างนั้น เช่นชอบที่จะลักขโมยของที่ตนเองอยากได้แต่ไม่คิดที่จะซื้อเอง ข้อนี้เป็นหลักการสำคัญของทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน

7) กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรโดยการมีสัมพันธ์แบบอย่างในการเป็นอาชญากรหรือ อาชญากรมีกลไกต่าง ๆ ในการเรียนรู้ทำนองเดียวกับการเรียนรู้ในเรื่องเรื่องอื่น ๆ

8) การมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอาจจะผันแปรไปตามความถี่ ความนาน การจัดลำดับก่อนหลัง และความรู้สึกแรงกล้า

9) พฤติกรรมอาชญากร เป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมโดยทั่วไป แต่ไม่ได้หมายความว่าคนเรากระทำความผิดเพราะมีความต้องการและค่านิยมโดยทั่วไปนั้น ก็ไม่ถูกต้องไปเสียทีเดียวทั้งหมด เพราะพฤติกรรมที่ไม่เป็นอาชญากรก็แสดงถึงความต้องการและค่านิยมแบบเดียวกัน (Sutherland and Cressey, 1970: 75-76, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอณณพ ชูบำรุง, 2561, น.223-224)

1.8 ทฤษฎีแบบแผนในการดำเนินชีวิต (The Lifestyle Theory)

ผู้ก่อตั้งทฤษฎีนี้คือ ฮินเดอร์แลงก์ กอตเฟรดสัน และการโรฟาโล (Hindelang, Gottfredson, and Garofalo, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอณณพ ชูบำรุง, 2561, น.31) มีใจความว่า บุคคลที่จะตกเป็นเหยื่อในการก่อเหตุอาชญากรรมของเหล่าอาชญากร ย่อมขึ้นอยู่กับแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ชอบขับรถเร็ว ชอบดื่มสุราจนเมามายไม่ได้สติ ชอบในการเล่นเสี่ยงโชคในการเล่นพนันขั้นต้น เป็นต้น

1.9 การจำแนกประเภทของเหยื่ออาชญากรรมโดย Hentig

เฮนติก (Hentig) (Mendelsohn, 1977, อ้างถึงใน วรารัตน์ แสงดำ, 2560, น.9-10) ได้จำแนกประเภทของเหยื่ออาชญากรรมโดยอาศัยปัจจัยทางจิต สังคม และลักษณะทางร่างกายของเหยื่อเป็นหลักในการกำหนดประเภท โดยได้แยกเหยื่อออกเป็น 13 ประเภท คือ

1) ผู้เยาว์ (The Young) เป็นผู้ที่ย่อแอและขาดประสบการณ์ ง่ายแก่การถูกทำร้าย เนื่องจากสภาพร่างกายที่ยังไม่โตเต็มวัย ยังไม่มีความยับยั้งชั่งใจโดยหลักของศีลธรรมซึ่งมีไม่มากพอ ความคิดความอ่านจึงยังไม่สามารถรู้เท่าทันอาชญากร จึงตกอยู่ในสถานการณ์ที่เสียเปรียบต่อเหล่าอาชญากรเสมอ

2) ผู้หญิง (The female) เป็นเพศที่มีความอ่อนแอทั้งในด้านสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ ผู้หญิงมักตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมได้มากกว่าเพศอื่น ๆ เช่นการฆาตกรรมและอาชญากรรมทางเพศ อาชญากรรมนั้นส่วนใหญ่เป็นเพศชายเพราะเพศชายนั้นยอมกำลังมากกว่าเพศหญิง

3) คนแก่ (The Old) คนแก่มักตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่นโดนหลอก โกงเงิน หรือแม้กระทั่งโดนฆาตกรรม เพราะคนแก่มีความอ่อนแอทางด้านร่างกาย ความอ่อนแอทางด้านจิตใจ เพราะความโดดเดี่ยว เป็นเหยื่อที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการประกอบอาชญากรรมของอาชญากร ต้องมีผู้ดูแลที่มีความสามารถมากพอมาปกป้องดูแล

4) คนที่บกพร่องทางจิตและวิกลจริต (The Mentally defective and Other mentally) พวกวิกลจริต พวกติดยาเสพติด มักจะมีความรู้สึกนึกคิดที่ไม่สมบูรณ์เท่ากับคนปกติอีกทั้งสติสัมปชัญญะยังไม่ครบถ้วน จึงตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่าย

5) พวกที่อพยพมาจากที่อื่น (The Immigrants) เป็นผู้มีปัญหาในการปรับตัววัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมในถิ่นที่อยู่อาศัยใหม่ ประกอบกับคนส่วนใหญ่ในสังคมมักจะไม่นิยมรับและไม่เข้าใจถึงความยากลำบากในการปรับตัว ทำให้อาชญากรเล็งเห็นโอกาสที่จะประกอบอาชญากรรมกับคนกลุ่มนี้

6) พวกชนกลุ่มน้อย (The Minorities) มีสถานะเหมือนกันกับผู้ที่ต้องอพยพจากถิ่นฐานบ้านเกิด ชนกลุ่มน้อยเป็นผู้ที่ได้รับความไม่เท่าเทียมกับประชากรส่วนใหญ่ทั้งด้านกฎหมายและด้านความเป็นจริง ตลอดจนได้รับการปฏิบัติจากคนในสังคมอย่างอคติทำให้เกิดความโดดเดี่ยว และต้องตกเป็นเหยื่อของอาชญากรในที่สุด

7) พวกที่เป็นคนโง่โดยกำเนิด (The Dull Mormalts) คนโง่เหล่านั้นเกิดมาเพื่อเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยแท้จริง อาชญากรมักจะใช้ความโง่เขลาของเหยื่อเองมาเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรม

8) พวกที่มีใจหดหู่ (The Depressed) เป็นผู้บกพร่องจากภาวะทางจิตใจ เกิดความหดหู่และสิ้นหวัง มีภาวะจิตใจที่ไม่สมบูรณ์เหมือนคนปกติทั่ว ๆ ไป คนกลุ่มนี้มักจะมีอาการที่เฉยเมยและยอมจำนนต่อทุกสิ่งทุกอย่างโดยง่ายตาย จึงมีโอกาที่จะตกเป็นเหยื่อของอาชญากรในที่สุด

9) พวกโลภ (The Acquisitive) อาชญากรสามารถอาศัยความโลภของตัวเหยื่อนั้นเองมาเป็นแรงจูงใจทำให้คนโลภและโง่เขลายอมตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

10) พวกเสเพล (The Wanton) เป็นกลุ่มคนที่ยังไม่มีสาเหตุในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมอย่างแน่ชัด

11) พวกโดดเดี่ยวและคนอกหัก (The Lonesome and The Heartbroken) การเป็นผู้ที่กำลังเผชิญอยู่กับความโดดเดี่ยวอ้างว้าง ต้องการคนมาปลอบใจเพื่อบรรเทาอาการสิ้นหวัง หรือเพียงแค่มียคนมารับฟังปัญหาทุกซอกซี้เท่านั้น มักจะตกเป็นเหยื่อของการประสังค์ต่อทรัพย์สิน ฆาตกรรม การฉ้อโกงและการข่มขู่ได้ง่าย

12) พวกที่ตกอยู่ในความทุกข์ทรมาน (The Tormentor) เช่น คนที่ป่วยมาเป็นเวลานานและสร้างความตึงเครียดให้แก่คนรอบ ๆ ตัว จนตั้งตกเป็นเหยื่อในสถานการณ์ตึงเครียดที่ตนเองสร้างขึ้นมาด้วยตนเอง

13) พวกที่ถูกตัดโอกาส ถูกละเลย และต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีของตนเอง (The Blocked, Exempted and Fighting)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รตพร ปัทมเจริญ (2544) เรื่องกระบวนการเข้าสู่การเป็นร่างทรง: กรณีศึกษาร่างทรงในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลวิจัยพบว่าการเข้าสู่การเป็นร่างทรงสามารถแบ่งกระบวนการดังกล่าวออกเป็น 3 ระยะ กล่าวคือ ระยะที่หนึ่ง เจื่อนไขที่นำมาสู่การเป็นร่างทรง พบว่าความเจ็บป่วยเป็นจุดหักเหของบุคคลที่ตัดสินใจเข้าสู่การเป็นร่างทรง ซึ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงอัตตะได้เกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์กับบุคคลนัยสำคัญ ระยะที่สอง การเข้าสู่การเป็นร่างทรงในระยะนี้การที่บุคคลได้ประกอบพิธีกรรมเข้ารับการเป็นร่างทรงและได้รับคำแนะนำจากร่างทรงที่เป็นครูทำให้บุคคลได้เป็นร่างทรงที่สมบูรณ์ ระยะที่สามคือระยะของการดำรงความเป็นร่างทรง การปฏิสังสรรค์กับผู้มีรับบริการมีความสำคัญต่อการดำรงสถานภาพของร่างทรง

พลิสสุภา พจนะลาวัฒน์ (2560) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : กรณีแชร์ลูกโซ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตกเป็นเหยื่อของแชร์ลูกโซ่ และแนวทางการแก้ไขปัญหากการตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ ผลการศึกษาพบว่า มีแชร์ลูกโซ่ในประเทศไทย 3 รูปแบบ 1) รูปแบบของแชร์ลูกโซ่ที่ใช้วิธีการขายสินค้าและบริการที่มีลักษณะชักชวนให้ร่วมเล่นแบบปากต่อปาก 2) รูปแบบแชร์ลูกโซ่ที่ใช้วิธีชักชวนให้มาเป็นสมาชิกจะมีลักษณะเหมือนยุคอดีต แต่เน้นการหาสมาชิกมากกว่า 3) รูปแบบแชร์ลูกโซ่ที่ใช้วิธีการให้ความรู้และสื่อสังคมออนไลน์ เน้นสื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือหาสมาชิกเข้าร่วม

พิสิฐุ ระฆังวงษ์ และประพนธ์ สหพัฒนา (2562) เรื่องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ 3) เพื่อเสนอแนวทางการป้องกันการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของผู้สูงอายุเรียงความสำคัญ 3 ลำดับแรก คือด้านอารมณ์และจิตใจ รองลงมาคือด้านทรัพย์สิน และด้านการถูกทอดทิ้ง ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ได้แก่ ปัจจัยด้านพฤติกรรมของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ(ด้านการใช้ชีวิต,ด้านสุขภาพ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย(ประเภทที่พักอาศัย, ระบบเฝ้าระวัง, ไฟส่องสว่างบริเวณที่ว่างของบ้าน, การดูแลและบำรุงรักษา)

ญาณิศา วงศ์ทองบาง (2564) จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่คุกคามชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพฯ ผลวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างมีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมด้านทรัพย์สินมากที่สุด รองลงมาคือด้านชีวิต 2) กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อาชีพ อายุระดับการศึกษา

สถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน มีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่คุกคามชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกัน 3) การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่คุกคามชีวิตและทรัพย์สินมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก โดยไปในทิศทางเดียวกันและมีปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางโดยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน 4) ปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่คุกคามชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุด คือปัจจัยด้านพฤติกรรม มีผลรองลงมาคือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพจึงต้องอาศัยวิธีการต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1.1. การศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) คือการศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ รายงานการวิจัย และการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยวิธีการใช้เครื่องมือแบบกึ่งโครงสร้าง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง โดยสัมภาษณ์บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวนทั้งสิ้น 11 คน ประกอบด้วย บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมร้ายแรงจำนวน 4 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เคยทำคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมร้ายแรงจำนวน 3 นาย และผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนาและความเชื่อจำนวน 4 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้เครื่องมือแบบกึ่งโครงสร้าง และมีการกำหนดคำถามที่จะใช้ถามบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้ล่วงหน้า เป็นคำถามปลายเปิดที่ไม่กีดตัน และจะขออนุญาตเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยการจดบันทึกและใช้เครื่องมือบันทึกเสียง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในบทสนทนาต่าง ๆ ได้อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง โดยบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มเดียวกันจะได้รับชุดคำถามที่เหมือนกัน โดยผู้วิจัยได้ออกแบบคำถามในการสัมภาษณ์เป็น 3 ชุดสำหรับบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละกลุ่ม

3. จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยตระหนักถึงการดำเนินการตามหลักจริยธรรมในคน และมีการยื่นขออนุมัติการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต เอกสารรับรองเลขที่ COA. No. RSUERB2023-119 โดยผู้วิจัยให้ความเคารพในตัวตนของบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุก ๆ ท่าน โดยการขอความยินยอมด้วยความสมัครใจ ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ต่างๆของการทำวิจัยอย่างชัดเจนและไม่ปิดบัง พร้อมทั้งมีการลงนามเพื่อยินยอมเข้าร่วมการวิจัย โดยบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถยกเลิกหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ โดยจะไม่เกิดผลเสียหายใด ๆ ต่อบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ข้อมูลทั้งหมดจะถูกเก็บเป็นความลับ โดยจะไม่มีการระบุชื่อหรือข้อมูลส่วนตัวใด ๆ จะมีการเปิดเผยเพียงแค่ว่าข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น และจะทำลายข้อมูลทั้งหมดทันทีเมื่อการวิจัยครั้งนี้สิ้นสุดลง

ผลการวิจัย (Results)

1. เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการที่ใช้ในการหลอกลวงเหยื่อของอาชญากรร่างทรง

จากการสัมภาษณ์บุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ บุคคลที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรร่างทรง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เคยทำคดีเกี่ยวกับอาชญากรร่างทรง และผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนาและความเชื่อ รวมทั้งหมด 11 คน มีข้อค้นพบที่น่าสนใจทั้งสิ้น จำนวน 4 วิธีการ ดังนี้

1.1 การใช้จิตวิทยาในการโน้มน้าวจิตใจ

โดยการใช้จิตวิทยาในการค่อย ๆ หลอกลวง เพื่อให้เหยื่อยอมเปิดใจเล่าเรื่องราวปัญหาชีวิตให้ฟัง และอาศัยฉวยโอกาสจังหวะที่เหยื่อกำลังระบายปัญหาชีวิตพูดจี้จุดเหยื่อ เนื่องจากเหยื่อกำลังอยู่ในสภาวะที่จิตใจเกิดความอ่อนแอ และด้วยประสบการณ์การประกอบอาชีพร่างทรงทำให้อาชญากรนั้นรู้อยู่แล้วว่า บุคคลที่เข้ามาต้องมีวัตถุประสงค์หรือมีความทุกข์อะไรบางอย่าง จึงทำให้อาชญากรร่างทรงสามารถจับจุดและหาช่องทางในการพูดเพื่อโน้มน้าวให้เหยื่อหลงเชื่อและศรัทธาได้ในที่สุด

1.2 การแสดงละครโดยใช้กิริยาท่าทางและการจัดสภาพแวดล้อม

โดยการทำให้บริเวณตำหนักหรือสถานที่ทรงเจ้ามีบรรยากาศที่เข้มขลังดูน่ากลัวเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือว่าเรื่องเหนือธรรมชาตินั้นมียูอยู่จริง และตัวของอาชญากรร่างทรงมีเทพเจ้าประทับลงบนร่างจริง ๆ ด้วยการแสดงกิริยาท่าทางที่เปลี่ยนไปตามลักษณะของเทพเจ้าในจินตนาการว่าจะต้องเป็นอย่างไรบ้าง เลือกใช้โทนเสียงรวมทั้งคำพูดที่แปลกออกไปจากเดิมเปรียบเสมือนกับการแสดงละคร มีการจัดฉากบนเวทีให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมไปกับการแสดงเพื่อเสริมให้ผู้ชมทั้งหลายเชื่อว่านักแสดงได้กลายเป็นตัวละครในบทบาทนั้น เพื่อให้เหยื่อเกิดอารมณ์ร่วมไปกับการแสดงและเชื่ออย่างสนิทใจว่ามีการลงประทับของเทพเจ้าจริง ๆ

1.3 การหลอกลวงผ่านการแนะนำจากผู้ไคร่พรศรัทธาของตนแบบปากต่อปาก

เนื่องการประกอบอาชีพและธุรกิจตำหนักร่างทรงมีลักษณะที่เป็นที่รู้จักของคนเพียงบางกลุ่มเท่านั้นจึงต้องอาศัยการหลอกลวงแบบปากต่อปากจากลูกศิษย์ที่ศรัทธาในตัวตนของร่างทรงอยู่ก่อนหน้านั้นแล้ว บางครั้งคนเหล่านี้ก็มีส่วนรู้เห็นหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในการเป็นนายหน้าหลอกลวงให้กับร่างทรง เมื่อคนใกล้ตัวมีปัญหาอยากเข้าหาร่างทรงหรือหมอดูก็จะมีการแนะนำกันแบบปากต่อปาก ลักษณะคล้ายกับการประชาสัมพันธ์สินค้าให้คนรู้จักต่อกันไปเรื่อย ๆ เป็นกลยุทธ์การตลาดแบบหนึ่งในการประกอบธุรกิจ

1.4 มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายหลายครั้ง

ในการประกอบพิธีแต่ละครั้ง ก็ต้องจ่ายเงินเข้าบูชาวัตถุมงคลหรืออุปกรณ์ในการประกอบพิธี ซึ่งส่วนใหญ่ในตำหนักร่างทรงมีไว้คอยให้บริการอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายที่เราเรียกกันว่า “ค่าครู” แยกอีกส่วนหนึ่ง ส่วนใหญ่ก็จะให้ตามจำนวนที่ตกลงกันซึ่งแต่ละคนอาจจะให้เท่ากันหรือไม่เท่ากัน ถ้าศรัทธามากก็ให้มากตามกำลังทรัพย์ที่มี และวิธีการของอาชญากรร่างทรงก็จะมีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายเป็นรายละเอียดย่อยอีก เช่น บุคคลนี้มีเคราะห์หนักต้องเช่าพระพุทธรูป และต้องเช่าผ้าไตรจีวรด้วย เนื่องด้วยร่างทรงส่วนใหญ่มักจะยกเหตุผลว่า เงินที่เหยื่อจ่ายมาจะรวบรวมไปทำบุญให้เพื่อให้เหยื่อได้รับบุญกุศลและเป็นการสะเดาะเคราะห์เหยื่อจึงยอมจ่ายได้หลายครั้งในราคาที่สูงเกินความเป็นจริงนั่นเอง

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรร่างทรง

2.1 ปัจจัยที่เกิดจากสื่อมีส่วนร่วมในการเผยแพร่และสร้างสถานะทางสังคมให้แก่อาชญากร

กรร่างทรง

เนื่องจากผู้คนในสังคมปัจจุบันมีการเสพสื่อในทุกแพลตฟอร์มไม่ว่าจะเป็นสื่อออนไลน์หรือสื่อโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นรายการโทรทัศน์ ข่าว หรือละคร เช่นการประทับทรงออกสื่อเป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นตัวช่วยที่สำคัญมากในการเผยแพร่สถานะความมีตัวตนของร่างทรงให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ทำให้ทุก ๆ คนสามารถเข้าถึงตัวอาชญากรร่างทรงได้ง่าย จนตกเป็นเหยื่อของอาชญากรร่างทรงเพราะการที่เราเสพสื่อทุก ๆ วันประกอบกับสภาวะทางสังคมที่บีบคั้นทำให้เรารู้สึกอยากประสบความสำเร็จดังเช่นคนอื่น ๆ แต่ก็เกิดความเหนียวล้าที่จะต่อสู้กับปัญหาด้วยตนเอง จึงเป็นเรื่องง่ายที่เราจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในสภาวะเช่นนี้

2.2 ปัจจัยที่เกิดจากความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์และโชคชะตาที่สืบทอดกันมาในท้องถิ่น

ด้วยคนในสังคมไทยยังคงมีความเชื่อในเรื่องเหนือธรรมชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้ความเชื่อมักจะเปลี่ยนเป็นความมงมายอย่างไม่มีเหตุและผล จนทำให้คนเราได้คิดตรึกตรองให้ถี่ถ้วนและไม่ทันได้ระวังตัว การปลูกฝังความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ ภูตผีปีศาจ และหมอผีร่างทรงให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนในชุมชนตั้งแต่เกิดจนตาย ในแต่ละพื้นที่ก็จะมีวัฒนธรรมท้องถิ่นด้านความเชื่อที่แตกต่างกันออกไป แต่เราก็สามารถเห็นได้ชัดว่าไม่ว่าจะเป็นประเพณีการประกอบพิธีกรรมของภาคใดในประเทศไทย ร่างทรงก็มักจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในพิธีกรรมเสมอ เมื่อนุชย์เริ่มไม่สามารถควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต ก็มักจะกล่าวโทษว่าเป็นเพราะโชคชะตาของตนนั้นไม่ดีจนเริ่มมองหาที่พึ่งพาทางจิตใจ จึงเป็นสาเหตุในการเข้าหาหมอดูร่างทรงด้วยสภาพจิตใจที่อ่อนไหวและอ่อนแอนี้เองทำให้อาชญากรร่างทรงเล็งเห็นโอกาสในการเข้าหาเพื่อก่ออาชญากรรมและทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่อในที่สุด

2.3 ปัจจัยที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่ไร้บรรทัดฐาน

เนื่องด้วยสภาวะสังคม เศรษฐกิจและการเมืองเกิดวิกฤตการบางอย่างที่ไม่สามารถแก้ไขได้ในทันที เมื่อผู้คนในสังคมเริ่มเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงในชีวิตจนต้องไขว่คว้าหาที่พึ่งพิงทางใจ สามารถสังเกตได้ว่าเมื่อใดก็ตามที่สังคมเกิดสภาวะที่ล้มเหลว ความเชื่อแปลก ๆ เทพเจ้าแปลก ๆ ก็มักจะเริ่มถือกำเนิดขึ้นบ่อยในช่วงเวลาเช่นนี้ นั่นเป็นเพราะว่าคนบางกลุ่มกำลังเล็งเห็นผลประโยชน์ในการหยิบฉวยโอกาสในขณะที่กระแสการกราบไหว้บูชากำลังพุ่งสูงขึ้น จึงสามารถทำให้บุคคลลงมือกระทำความผิดกลายเป็นอาชญากรและสามารถทำให้บุคคลที่กำลังโหยหาที่พึ่งพิงต้องตกเป็นเหยื่อของอาชญากรในที่สุด

2.4 ปัจจัยที่เกิดจากความอ่อนแอทางสังคมหรือความอ่อนแอทางด้านชีวภาพ

บุคคลกลุ่มที่มีความอ่อนแอโดยเฉพาะผู้สูงอายุ ผู้หญิง และเด็กที่มีความอ่อนแอทางด้านจิตใจ อาจจะเป็นเพราะความโดดเดี่ยวต้องอยู่ภายในบ้านเพียงลำพัง ไม่มีผู้ดูแลที่มีความสามารถในการปกป้องคุ้มครองย่อมจะถูกชักจูงได้ง่ายจากเพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง คนรู้จักทั้งที่สนิทสนมและรู้จักผิวเผิน ด้านผู้หญิงและผู้สูงอายุมักจะมี ความอ่อนแอด้วยเพศสภาพและความอ่อนแอทางด้านสภาพร่างกายเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว และในด้านของเด็กนั้นจะมีความอ่อนแอทั้งสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ และความบริสุทธิ์ไร้เดียงสา บุคคลเหล่านี้จึงเป็นกลุ่มเหยื่อในอุดมคติของอาชญากรร่างทรง ด้วยอาศัยความอ่อนแอภายในจิตใจในการหลอกลวงให้หลงเชื่อและตกเป็นเหยื่อได้อย่างง่ายดายด้วยตนเอง

2.5 ปัจจัยที่เกิดจากความหลงใหลในการเสี่ยงโชคกลาง

เพราะคนไทยชอบความตื่นเต้นและมีความผูกพันกับความเชื่อในเรื่องของโชคกลาง มักจะชอบไปแสวงหาเลขจากร่างทรง ต้นไม้ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ ในสภาวะสังคมที่กดดันในทุก ๆ ด้าน การเล่นเกมเสี่ยงถือเป็นกิจกรรมคลายเครียดได้ดีอีกเช่นกัน อีกประการหนึ่งคือความคาดหวังภายในจิตใจที่อยากจะโชคดีถูกรางวัลใหญ่จึงถือว่าเป็นความโลภอย่างหนึ่ง และอาชญากรก็ใช้ความโลภนี้เองมาเป็นสิ่งล่อใจในการชักจูงให้บุคคลได้ตกเป็นเหยื่อในที่สุด

2.6 ปัจจัยที่เกิดจากการที่เหยื่อหรือบุคคลใกล้ชิดของเหยื่อมีความมีความคุ้นเคยกับอาชญากรมาก่อน

ความไว้วางใจเชื่อใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เรายอมเปิดใจรับบุคคลแปลกหน้าเข้ามาในชีวิตหรือในเวลาที่เรากำลังมีปัญหาเกิดขึ้น ผู้คนใกล้ชิดก็มักจะแนะนำให้เข้าหาร่างทรง การพูดเชิญชวนก็ย่อมส่งผลให้เราเกิดความอยากรู้อยากเห็นและอยากจะทำตามไปพบปะพูดคุยเพื่อจะได้ประสบความสำเร็จบ้าง เมื่อเราได้ไปพบปะพูดคุยครั้งหนึ่งแล้วก็มักจะมีครั้งที่สองครั้งที่สามตามมา ด้วยว่าตัวของร่างทรงเองก็ย่อมมีวิธีการสร้างความน่าเชื่อถือจากการสะสมประสบการณ์อยู่ก่อนแล้ว จึงเป็นโอกาสที่ดีที่ทำให้อาชญากรร่างทรงอาศัยความสนิทสนมและความเชื่อใจในการหลอกลวงจนทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่อได้ในที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 11 คน โดยพบว่า

1. วิธีการหลอกลวงของอาชญากรร่างทรงมีทั้งหมด 4 วิธีการ คือ

1). การใช้จิตวิทยาในการโน้มน้าวจิตใจ

อาชญากรร่างทรงมักจะใช้วิธีการพูดหรือหลอกลวงในเชิงจิตวิทยาเพื่อหลอกให้เหยื่อเปิดเผยข้อมูลปัญหาส่วนตัว โดยที่เหยื่อยังไม่ทันได้รู้ตัวก่อนที่จะเริ่มชักจูงให้เหยื่อยอมจ่ายเงินในจำนวนที่ตนเองต้องการ ซึ่งส่วนมากจะเป็นราคาที่สูงเกินผลลัพธ์ที่ได้ ดังทฤษฎีวิวัฒนาการของชนชั้นต่ำของมิลเลอร์ (Lower – Class Culture Theory) ของ Walter B. Miller (Walter B. Miller, 1958, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอณณพ ชูบำรุง, 2561) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความมีเล่ห์เหลี่ยม (Smartness) คือการที่อาชญากรมีความสามารถในการหลอกลวงต้มตุ๋นผู้อื่นให้ตกเป็นเหยื่อของตน กล่าวคืออาชญากรใช้เล่ห์เหลี่ยมในการหลอกลวงหรือข่มขู่เพื่อตั้งผู้ตกเป็นเหยื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ตนเองอยู่ฐานะได้เปรียบ อาชญากรมักหาช่องทางเพื่อที่ตนอยู่เหนืออีกฝ่าย เพราะต้องการจะมีอำนาจต่อรองให้เหยื่อทำตามความต้องการของตน โดยพื้นฐานของฝ่ายอาชญากรเอง ก็อาจจะมีความเชื่อเรื่องโชคชะตาและสิ่งเหนือธรรมชาติอยู่บ้าง จึงเลือกใช้วิธีการเช่นนี้ในการหลอกลวงเหยื่อที่มีความเชื่อ ความศรัทธา ในตัวเทพเจ้าองค์ใดองค์หนึ่ง หรือเทพเจ้าหลายองค์ รวมทั้งภูตผีปีศาจอื่น ๆ ด้วย ดังที่ทฤษฎีวิวัฒนาการของชนชั้นต่ำของมิลเลอร์ได้กล่าวไว้อีกว่า การเชื่อโชคชะตา (Fate) เป็นความเข้าใจที่ว่ามนุษย์ทุกคนมีอำนาจเหนือธรรมชาติคอยควบคุมอยู่ที่เบื้องบน ทำให้ยากต่อการจะควบคุมให้ประสบความสำเร็จหรือการบังคับชีวิตให้เป็นไปตามที่ต้องการ แต่หากโชคชะตาไม่เอื้ออำนวย ก็จะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ แต่ถ้าหากโชคชะตาเอื้ออำนวยแล้วความสำเร็จ ก็ย่อม

เป็นไปตามที่ปรารถนา เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจนกระทั่งกลายเป็นอาชญากรนั้น คือความโกรธ ความโลภ และความหลง ความอยากได้อย่างมียอมเกิดขึ้นได้เมื่อมนุษย์มีความรู้สึกขาดเกิดขึ้นภายในจิตใจ และต้องการหาอะไรบางอย่างเพื่อมาเติมเต็มในความรู้สึกขาดนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะที่เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่กำลังแปรปรวน ส่งผลให้สถาบันต่างๆ ในสังคมเกิดความอ่อนแอ การขัดแย้งต่อวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงามให้เริ่มแปลกแยกแตกต่างไปจากสิ่งที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมา

2). การแสดงละครโดยใช้กิริยาท่าทางและการจัดสภาพแวดล้อม

ดังทฤษฎีการละคร (Dramaturgical Theory) ของ (Erving Goffman, 1922-1982, อ้างถึงใน วินัย ผลเจริญ, 2556) เมื่อเราต้องการแสดงตัวตนบางอย่างที่จะทำให้คนอื่นยอมรับ คนเราจึงต้องการที่จะควบคุมผู้อื่นให้ได้ เพราะหวังว่าตัวตนที่เราแสดงออกไปให้ผู้อื่นได้รับชมรับฟังเกิดความเข้าใจอย่างที่เราต้องการจะให้เขาเข้าใจ และเพื่อให้ผู้อื่นกระทำการบางอย่างด้วยความสมัครใจอย่างที่เราต้องการให้เขาทำ กล่าวคือ ตัวของอาชญากรร่างทรงก็ยอมเปรียบเป็นนักแสดง การสวมบทบาทเป็นตัวละครเทพเจ้าองค์ใดองค์หนึ่งย่อมมีส่วนประกอบหลายอย่าง เช่น การจัดสถานที่ให้เป็นตำแหน่งทรงคล้ายกับศาลเจ้า เพื่อให้เหยื่อรู้สึกมีอารมณ์ร่วมอย่างอาชญากรร่างทรงปรารถนาจะให้เหยื่อได้รู้สึก การพูดจาเสียงดัง บ้างก็ดัดเสียงให้เป็นคนแก่ และมีกิริยาท่าทางที่ก้าวร้าวเพื่อต้องการที่จะข่มให้เหยื่อเริ่มก่อเกิดความเกรงกลัวต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขึ้นภายในจิตใจสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องกระบวนการเข้าสู่การเป็นร่างทรง: กรณีศึกษาร่างทรงในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ของ รตพร ปัทมเจริญ (2544) จากการศึกษาพบว่าอุบายพื้นฐานของร่างทรงส่วนใหญ่มักจะชอบบอกกับผู้อื่นเสมอว่าตนไม่ชอบการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน แต่เพียงแต่ต้องการสะสมบุญบารมีด้วยการช่วยเหลือผู้ที่มีความทุกข์เท่านั้น และร่างทรงมักจะแสดงความพยายามในการทำบุญหรือบริจาคให้แก่ผู้ยากไร้ มีจุดประสงค์เพื่อปรับภาพพจน์จากการเป็นผู้หลอกลวงเพื่อที่จะสามารถดำเนินความเป็นร่างทรงต่อไปได้ กล่าวคือร่างทรงมักจะชอบใช้อุบายเกี่ยวกับการสะสมบุญบารมีของเทพเจ้ามาอ้าง มักแสดงบทบาทเป็นดังเทพนักบุญ ที่มาให้ความช่วยเหลือมนุษย์เพื่อให้เหยื่อไม่เกิดความสงสัยที่จะให้เงินแก่ร่างทรง

3). การหาลูกค้าผ่านการแนะนำจากผู้เคารพศรัทธาของตนแบบปากต่อปาก

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการหลอกลวงของอาชญากรร่างทรงอีกหนึ่งประการคือการอาศัยให้ลูกศิษย์หรือผู้ร่วมขบวนการไปช่วยพูดหลอกล่อให้เหยื่อหลงเชื่อในความมั่งงาย ก่อนเป็นลำดับแรกและยอมตามพบเจอหน้ากันที่สุดในที่สุด ผู้คนส่วนใหญ่มักจะรู้จักและยินยอมที่จะติดตามเพื่อเข้าไปใช้บริการได้ผ่านช่องทางของเพื่อนที่สนิทญาติที่สนิท หรือคนในครอบครัวที่ไว้ใจ เพราะการที่เราจะตัดสินใจไปหาใครสักคนที่ไม่เคยรู้จักมักคุ้นกันมาก่อน ย่อมต้องอาศัยความไว้วางใจในตัวของคนที่จะพาเราไปมากพอสมควรหรือบางคนเราไม่ได้มีความสนิทสนมด้วยแต่อีกฝ่ายมีทักษะในการพูดโน้มน้าวได้ดี บางคนอาจมีส่วนได้ผลประโยชน์กับตัวของอาชญากรร่างทรงโดยอาศัยช่วงเวลาที่ยังมีความทุกข์ใจอยากแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นพูดชักจูงให้เหยื่อยอมตามไปใช้บริการร่างทรงที่เป็นพรรคพวกเป็นญาติพี่น้องของร่างทรงเองลักษณะรูปแบบเป็นขบวนการตมต้น การอาศัยให้ลูกศิษย์หรือผู้ร่วมขบวนการไปช่วยพูดหลอกล่อให้เหยื่อหลงเชื่อในความมั่งงาย ก่อนเป็นลำดับแรกและยอมตามไปพบเจอหน้ากันที่สุดในที่สุด ผู้คนส่วนใหญ่มักจะรู้จักและยินยอมที่จะติดตามเพื่อเข้าไปใช้บริการได้ผ่านช่องทางของเพื่อน ญาติที่ หรือคนรู้จักแค่ผิวเผินคล้ายกับการทำธุรกิจแบบเป็น

ขบวนการร่วมกันหลอกล่อเหยื่อ ดังทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory) ของ Edwin H. Sutherland (Edwin H. Sutherland, 1970, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และ อัญญา ชูบำรุง, 2561) พฤติกรรมของอาชญากรเกิดจากการเรียนรู้ และส่วนสำคัญในการเรียนรู้พฤติกรรมของอาชญากรมักจะเกิดขึ้นภายในกลุ่มที่สนิทสนมกัน การมีความถี่ ความนาน มีความรู้สึกที่แรงกล้าในการมีความสัมพันธ์กับอาชญากร ย่อมเป็นตัวแปรสำคัญในการที่บุคคลจะตกเป็นอาชญากร คนรู้จักบางคนที่มาชักจูงเหยื่ออาจมีส่วนได้ผลประโยชน์กับตัวของอาชญากรร่างทรง ไม่ว่าจะเป็นผู้ได้รับส่วนแบ่ง หรือค่าตอบแทนในการหลอกล่อให้เป็นต้น

4). มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายหลายครั้ง

จากการศึกษาพบว่า เมื่อเราเข้าไปใช้บริการร่างทรงไม่ว่าจะเป็นการประกอบพิธีกรรม การตรวจดวงชะตา หรือการเข้าวัดตบชะตา ก็ต้องมีการแลกเปลี่ยนเป็นเงินค่าตอบแทน ที่ร่างทรงประกอบพิธีให้ตามความประสงค์ของผู้ใช้บริการ เงินเหล่านี้เราจะเรียกกันว่า “ค่าครู” ซึ่งเงินค่าครูนี้จะมากน้อยเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับร่างทรงว่าต้องการเรียกเก็บจากเราเท่าใด และค่าครูในแต่ละพิธีนั้นก็จะมีราคาไม่เท่ากัน หรือบางรายอาจจะบอกกับเราว่าต้องการให้เราทำบุญตามกำลังความศรัทธาของเราซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ไม่ตายตัว แต่ก็จะมีค่าใช้จ่ายส่วนอื่น ๆ เช่นค่าอุปกรณ์ในการประกอบพิธี หรือการเข้าวัดตบชะตาแยกอีกส่วนหนึ่ง และเหยื่อก็จะต้องยอมจ่ายต่อไปเรื่อย ๆ จากจ่ายน้อยไปจนถึงจ่ายมากในราคาที่เหยื่อมีกำลังทรัพย์ที่จะจ่ายไหว การที่จะบีบให้เหยื่อนั้นยอมจ่ายเงินในจำนวนมาก อาชญากรมักจะมีวิธีการพูดในเชิงข่มขู่ให้เหยื่อเกิดความกลัว ด้วยว่ามนุษย์ทุกคนเมื่อมีความทุกข์และความไม่มั่นคงภายในจิตใจก็ย่อมต้องมีความกลัวในการสูญเสียที่จะเกิดขึ้น ซึ่งประสบการณ์ของอาชญากรร่างทรงทุกคนรู้อยู่แล้วว่าเหยื่อที่เดินทางเข้ามาหาแล้วมีความทุกข์ ความโลภ ความโกรธ ความหลงเป็นพื้นฐานอยู่แล้วทั้งสิ้น อาชญากรร่างทรงจึงยกเอาความกลัวนี้มาขู่เพื่อให้เหยื่อปฏิบัติตามอย่างที่ต้องการ ดังทฤษฎีไว้บรรทัดฐาน ของ Robert K. Merton (Robert K. Merton, 1970, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และ อัญญา ชูบำรุง, 2561) กล่าวไว้ว่า ทุกคนปรารถนาที่จะได้รับความมั่งคั่งและการมีฐานะทางสังคม กล่าวคือ เมื่อสังคมยกย่องและเยินยอคนที่มั่งคั่งร่ำรวยนั้นเป็นค่านิยมที่สะท้อนถึงความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้นในสังคม เมื่อชนชั้นล่าง ไม่สามารถประสบความสำเร็จตามบรรทัดฐานของสังคมที่วางเอาไว้ได้ จึงมีการเปลี่ยนวิธีการที่จะก้าวไปสู่การประสบความสำเร็จโดยยังมีเป้าหมายเดิม นั่นก็คือ ความร่ำรวย อาชญากรที่มีพฤติกรรมฉ้อฉลนี้ย่อมมีเป้าหมายประสงค์ต่อทรัพย์สิน เมื่อใดก็ตามที่บุคคลให้ความสำคัญที่เป้าหมายโดยไม่สนใจว่าวิธีการที่ใช้จะเป็นวิธีการที่ถูกหรือผิดก็มีโอกาสที่จะลงมือกระทำความผิดและอาชญากรรมก็ย่อมเกิดขึ้น อาชญากรที่มีพฤติกรรมฉ้อฉลนี้ย่อมมีเป้าหมายประสงค์ต่อทรัพย์สิน เพื่อตอบสนองความต้องการในการดำเนินไปสู่ความร่ำรวยและเป็นที่ยอมรับตามบรรทัดฐานในสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการในการดำเนินไปสู่ความร่ำรวยและเป็นที่ยอมรับตามบรรทัดฐานในสังคมโดยไม่ต้องพึ่งพาความพยายามในการค้นหาโอกาสทางการศึกษาและโอกาสในการประกอบอาชีพที่ดี อีกประการหนึ่งที่เป็นข้อสังเกตคือ หากว่าอาชญากรร่างทรงสามารถลงมือกระทำความผิดได้อย่างง่ายดายตายก็ย่อมแสดงว่าภายในจิตใจของอาชญากรเหล่านั้นย่อมปราศจากศีลธรรมอันดี และอาจจะไม่มีแม้กระทั่งความเชื่อในเรื่องของบาปบุญคุณโทษตามที่ได้แสดงออกให้เหยื่อได้เห็นได้รับรู้

2. ปัจจัยที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรร่างทรง มีทั้งสิ้น 6 ปัจจัย ดังนี้

1). ปัจจัยที่สื่อมีส่วนร่วมในการสร้างสถานะทางสังคมให้แก่อาชญากรร่างทรง

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการรักษาสถานะความเชื่อเหล่านี้ให้ยังคงอยู่ภายในสังคมและมีการขยายวงกว้างออกไปเรื่อย ๆ นั่นก็คือสื่อต่าง ๆ ทั้งในโลกออนไลน์และสื่อโทรทัศน์ การนำเสนอหัวข้อสนทนาที่น่าสนใจโดยเฉพาะสิ่งลึกลับ หรือการกำเนิดความเชื่อแปลก ๆ ใหม่ ๆ ย่อมตกเป็นที่น่าสนใจของประชาชนทั่วไปโดยเฉพาะในสถานการณ์ที่การเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่กำลังแปรเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วทำให้ความเชื่อเหล่านั้นยังเป็นสิ่งที่น่าสนใจเพิ่มมากขึ้น มีผู้สนใจใช้บริการเพิ่มมากขึ้นด้วยความที่ทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อในทุกรูปแบบอย่างง่ายดาย อาชญากรจึงมีพฤติกรรมเลียนแบบจากการเสพสื่อ และฉวยโอกาสจากการตีแผ่ของสื่อลงมือกระทำความผิด อีกทั้งยังสามารถทำให้ผู้ที่ชื่นชอบในการเสพสื่อเหล่านั้นได้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรอีกด้วย ดังทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory) ของ Edwin H. Sutherland (Edwin H. Sutherland, 1970, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอณณพ ชูบำรุง, 2561) กล่าวไว้ว่าพฤติกรรมของอาชญากรเกิดจากการเรียนรู้ กล่าวคือ เมื่ออาชญากรได้เรียนรู้วิธีการหลอกลวงต่าง ๆ ผ่านสื่อทุกแพลตฟอร์มรอบ ๆ ตัวอาชญากรก็มีการเรียนรู้ถึงวิธีการพูด วิธีการแสดงออก และวิธีการประชาสัมพันธ์ตัวตนผ่านสื่อออนไลน์เพื่อเป็นการดึงดูดเหยื่อที่มีความต้องการในการใช้บริการอยู่ในขณะนั้นและถือโอกาสสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ตนเองผ่านสื่อ โดยเหยื่อก็ได้รับรู้จักตัวตนของอาชญากร ผ่านการถ่ายทอดจากสื่อเช่นเดียวกัน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนทำให้ทั้งฝ่ายอาชญากร และฝ่ายเหยื่อนั้นได้รู้จักกันโดยใช้สื่อเป็นตัวกลางเพราะความง่ายในการเข้าถึงสื่อในสังคมยุคปัจจุบัน เพราะความโดดเด่น ความเครียดจากการทำงาน และความทันสมัยของอุปกรณ์สื่อสารที่มีทั้งระบบอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วไว แอปพลิเคชันที่ตอบสนองในด้านความบันเทิงที่หลากหลาย ผู้คนจำนวนมากจึงเลือกใช้เวลาพักผ่อนส่วนใหญ่ไปกับการเล่นโซเชียลมีเดีย จนกลายเป็นความหมกมุ่น สอดคล้องกับดังทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory) ของ Edwin H. Sutherland (Edwin H. Sutherland, 1970, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอณณพ ชูบำรุง, 2561) กล่าวไว้ว่าการมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอาจจะผันแปรไปตามความถี่ ความนาน การจัดลำดับก่อนหลัง และความรู้สึกแรงกล้า ซึ่งความถี่ในการใช้สื่อออนไลน์ซ้ำ ๆ ทุกวันก็ย่อมส่งผลให้ผู้ใช้บริการเริ่มขาดสติในการเสพสื่อโซเชียลมีเดียซึ่งบางครั้งอาจเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม เช่นโฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ ประกอบกับบางครั้งบุคคลที่เกิดความท้อแท้ในชีวิตการทำงาน ชีวิตครอบครัว ก็ย่อมหลงเชื่ออย่างง่ายดายและขาดวิจารณญาณ เพราะไม่สามารถมองหาสิ่งยั่วยุทางจิตใจ ดังนั้นสื่อจึงเป็นตัวกลางที่สำคัญในการชักจูงให้บุคคลมีการเรียนรู้จากการบริโภคสื่อซ้ำ ๆ จนกลายเป็นอาชญากร เมื่อวิเคราะห์ในอีกแง่มุมหนึ่งบางครั้งก็สามารถทำให้บุคคลที่มีสภาพจิตใจอ่อนแอตกเป็นเหยื่อของอาชญากรได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นสื่อต่าง ๆ ก็เปรียบเสมือนดาบสองคมที่สามารถชักจูงให้บุคคลมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนแตกต่างออกไปจากบรรทัดฐานของสังคมทั้งในแง่ของผู้ที่เป็นอาชญากร และบุคคลผู้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากร

2). ปัจจัยที่เกิดจากความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์และโชคชะตาที่สืบทอดกันมาในท้องถิ่น

คนในสังคมไทยมักจะมีเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่โดนปลุกฝังสืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้มีความเชื่อในเรื่องภูตผีปีศาจมากมายตามท้องถิ่นต่าง ๆ โดยที่เราไม่มีการตั้งคำถามว่า เพราะเหตุใดเราจึงเชื่อเรื่องเหล่านี้ โดยเฉพาะในพื้นที่ต่างจังหวัดที่ห่างไกลจากความเจริญของสังคมเมืองซึ่งคนในพื้นที่บางส่วนยังคงมีวิถีชีวิตที่ดั้งเดิม บางครั้งมีการพาเด็กเล็กไปจนถึงผู้สูงอายุมาอาศัยอยู่ในสำนักทรงเพื่อสัมผัสความเชื่อ ความศรัทธาอันซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่สร้างขึ้นเฉพาะกลุ่ม โดยมีบุคคลที่อ้างว่าเป็นตัวแทนของเจ้าพ่อเจ้าแม่ต่าง ๆ เพื่อสร้างสถานะให้ตนเองให้อยู่เหนือกว่าเหล่าบรรดาลูกศิษย์ แม้กระทั่งบางครั้งผู้นำที่มีอำนาจระดับตำบลก็ไม่กล้าเข้าไปแทรกแซง เพราะกลัวจะมีกระแสต่อต้านจากผู้ที่เคยศรัทธา จึงต้องทำเป็นไม่รับรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้น ดังทฤษฎีวิวัฒนาการของ อัลเบิร์ต เค. โคเฮน (Albert K. Cohen, 1955, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอณนพ ชูบำรุง, 2561) ได้กล่าวเอาไว้ว่าความเป็นอิสระของกลุ่ม (Group Autonomy) เป็นการกระทำที่ไม่ยึดติดข้อห้ามต่าง ๆ ในสังคมยกเว้นความต้องการของกลุ่ม ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มเป็นไปอย่างเหนียวแน่นและหยิ่งผยอง จะไม่แยแสต่อกลุ่มอื่น ๆ รู้สึกเป็นปฏิบัติและชัดเจน ผู้ที่เข้ามาร่วมกลุ่มก็ชอบที่จะทำอะไรตามใจตัวเองอยู่ก่อนแล้ว ดังนั้นเมื่อมารวมตัวกันเป็นแก๊งก็กลายเป็นกลุ่มที่ทำอะไรเอาแต่ใจหรือยึดอิสระของกลุ่มเป็นหลัก แสดงให้เห็นว่าการที่บุคคลกลุ่มหนึ่งได้มีการมารวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมบางสิ่งบางอย่างที่เป็นวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มและทุกคนล้วนมีความศรัทธาที่เหนียวแน่นต่อผู้นำของกลุ่มโดยไม่ยินยอมที่จะรับฟังคำทัดทานจากผู้อื่น ไม่สนใจว่าวัฒนธรรมประเพณีในสังคมส่วนใหญ่เป็นเช่นไร ถ้าหากใครหรือหน่วยงานใดเข้ามาขัดขวางหรือดูหมิ่นผู้นำของกลุ่มก็พร้อมที่จะทำตัวเป็นปฏิปักษ์และต่อต้านทันที เพราะความเชื่อมั่นความศรัทธาที่เหนียวแน่นมักจะทำให้มนุษย์ลุ่มหลงมัวเมาและจมดิ่งลงไปในความมกายนั่น จนในที่สุดก็กลายเป็นเหยื่อของอาชญากรโดยไม่รู้ตัว และทฤษฎี Rational Emotive Behavior Therapy (REBT) ของ Albert Ellis (Albert Ellis ,1950, อ้างถึงใน จันทรเพ็ญ ภูโสภา, บุญส่ง เทียมภักดี, สุทิน เจียมประโคน, 2565, น.3) กล่าวไว้ว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับพลังความสามารถที่จะคิดอย่างสมเหตุสมผลหรือตรงไปตรงมา และมีความโน้มเอียงที่จะรักตนเอง อยากพัฒนาตนเอง กล่าวคือมนุษย์ทุกคนย่อมมีแนวโน้มที่จะปกป้องตนเองและทำลายตนเองด้วยอย่างเช่น การเชื่อเรื่องมกายนด้วยความต้องการอยากจะมีชีวิตที่สมบูรณ์แบบ มนุษย์มักจะวางเงื่อนไขให้ตนเองรู้สึกทุกข์ใจหรือตอกย้ำกับตัวเองซ้ำ ๆ ด้วยความเชื่อที่ผิด พร้อมให้เหตุผลต่าง ๆ ไปในทางลบคือการโทษว่าเกิดจากบุคคลอื่นหรือสภาพแวดล้อม ความเชื่อที่ไร้เหตุผล มักเกิดจากความเชื่อที่ได้รับการตอกย้ำซ้ำ ๆ มาตั้งแต่วัยเด็ก เช่น การที่เราต้องโดนไล่ออกจากบริษัทนั้นเป็นเพราะโชคของเราไม่ดีและเชื่อว่ามิสาเหตุมาจากอำนาจลึกลับเบื้องบนคอยบงการอยู่เป็นต้น ความเชื่อที่ไม่มีเหตุผลเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์นี้เองจึงทำให้คนเราสามารถเคารพผีบางเทวดาที่เราเองก็ไม่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้ถึงความมีอยู่จริงของสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้น เราจึงต้องหาทางติดต่อสื่อสารกับสิ่งมีอำนาจลึกลับเบื้องบนที่เราเชื่อว่าชีวิตของเรานั้นจะดีจะเลวจะยอมขึ้นอยู่กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาลให้เกิดขึ้น ร่างทรงจึงถือกำเนิดขึ้นเพื่อตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์นั่นเอง

3). ปัจจัยที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่ไร้บรรทัดฐาน

จากการศึกษาพบว่า เมื่อใดก็ตามที่สังคมนั้น ๆ เริ่มเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงิน การเมือง สังคม และโรคระบาดย่อมทำให้ผู้คนที่ยึดในสังคมนั้น ๆ เกิดความหวุ่นวิตกและขาดความเชื่อมั่น

ในสถาบันต่าง ๆ ในสังคม เช่นสถาบันทางการเงิน สถาบันทางศาสนาเช่น การแพร่กระจายข่าวความเสื่อมเสีย ในวงการพระสงฆ์ไม่ว่าจะเป็นการโกงเงินวัด การลักลอบมีเพศสัมพันธ์กับสีกา เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมส่งผลให้ความศรัทธาในศาสนาเสื่อมถอยลงมากกว่าสมัยก่อน อีกประการหนึ่งคือความล้มเหลวในด้านการเงิน เมื่อเกิดโรคระบาด หรือสภาวะการเมืองที่มีปัญหาผลที่ตามมาคือเริ่มมีคนตกงานเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากบริษัทใหญ่ต้องปิดตัวลงเพราะเหตุว่าไม่สามารถฟันฝ่าวิกฤตการณ์ขาดทุนได้ ย่อมทำให้ต้องมีการจ้างลาออกของพนักงาน บางรายเป็นพนักงานที่มีอายุมากหาสมัครงานใหม่ยากแต่ก็ต้องยอมรับสภาพการว่างงานอย่างเสียมิได้ ยิ่งในสภาวะเช่นนี้ค่าครองชีพก็ยิ่งพุ่งสูงมากขึ้นความต้องการในลาภยศเงินทองก็ย่อมต้องเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วยจนเกิดการต่อสู้แก่งแย่งชิงดีกันโดยไม่มียึดถือบรรทัดฐานเดิมที่สังคมได้วางเอาไว้อีกต่อไปและกลายเป็นความกดดันทางสังคมในท้ายที่สุด ดังทฤษฎีสภาพไร้บรรทัดฐาน (Anomie) ของ เอมีล เดิร์คไโฮม (Emile Durkheim, 1858-1917, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอันณพ ชูบำรุง, 2561) กล่าวไว้ว่า กฎเกณฑ์โดยทั่วไปของสังคมหรือกฎเกณฑ์ที่ผู้คนควรจะปฏิบัติต่อกันมาได้แตกสลายลง สังคมจึงตกอยู่ในสภาวะที่ไร้บรรทัดฐานหรือไร้กฎเกณฑ์ ด้วยสภาพเช่นนี้จึงก่อให้เกิดอาชญากรรมขึ้นเพราะคนในสังคมไม่มีหลักในศีลธรรมอย่างเพียงพอในการควบคุมตนเอง ในที่นี้อาจรวมไปถึงการเกิดใหม่และการขยายตัวของลัทธิความศรัทธาใหม่เนื่องจากความเสื่อมถอยลงของศาสนาเดิมร่วมกับในสังคมไทยนั้นมีความเชื่อเรื่องผีปีศาจเป็นพื้นฐานอยู่แล้วจึงเกิดลัทธิพิธีกรรมบูชาผีปีศาจแปลกๆเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองกับกลุ่มผู้บริโภครวมที่มีความต้องการประสบความสำเร็จที่เร่งด่วนทันทีและกลุ่มผู้บริโภครวมที่มีความกระหายความมั่งคั่งร่ำรวยเพื่อเป็นที่ชื่นชมยอมรับในสังคม

4. ปัจจัยที่เกิดจากความอ่อนแอทางสังคมหรือความอ่อนแอทางด้านชีวภาพ

จากการศึกษาพบว่าอายุ เพศสภาพ และสังคมนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่อของอาชญากร ยกตัวอย่างเช่นผู้สูงอายุและผู้หญิงที่มีความโดดเดี่ยวและจิตใจอ่อนไหว โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือผู้สูงอายุและเป็นเพศหญิงที่มีความเชื่อแบบโบราณมักจะโดนชักจูงได้ง่าย เมื่อบุคคลมีสภาวะจิตใจที่เคารพและศรัทธาสิ่งใดมาก ๆ ก็มักจะยึดมั่นถือมั่นอยู่เช่นนั้นเปลี่ยนแปลงได้ยาก หากยังได้เจอผู้ที่มีความเชื่อและความศรัทธาที่ตรงกันก็ยิ่งมีความศรัทธา ความมั่งงายที่เหนียวแน่นมากยิ่งขึ้นและยากที่จะเปลี่ยนความคิดในกรณีของผู้เยาว์ที่ยังไม่มีวุฒิภาวะมากพอที่จะตัดสินใจได้ด้วยตนเองก็ย่อมจะถูกชักจูงไปโดยคนใกล้ตัว เช่นพ่อแม่ของเด็กเอง หรือญาติผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดคนอื่น ๆ จนทำให้เด็กซึมซับความมั่งงายนั้นโดยไม่มีการตั้งคำถามด้วยความไร้เดียงสาของวัยวุฒินั้น เหยื่อส่วนใหญ่มักจะเป็นบุคคลกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้หญิง และเด็ก เพราะมีความอ่อนแอทั้งด้านเพศสภาพ สภาพร่างกาย และสภาพจิตใจ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ของ พิสิฐ ระฆังวงษ์ (2561) ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีโรคประจำตัว มีความวิตกกังวลและความเครียด อีกทั้งยังขาดผู้ดูแลความต้องการขั้นพื้นฐาน จึงส่งผลให้ผู้สูงอายุตกเป็นอาชญากรรมในที่สุด และงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่คุกคามชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพฯ ของ ญาณิศา วงศ์ทองบาง (2564) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี 21-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี และมากกว่า 60 ปี มีการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่คุกคามชีวิตและทรัพย์สินแตกต่างกัน เพราะอายุมีผลต่อการ

ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เพราะอาชญากรอาจจะเลือกเหยื่อจากช่วงอายุที่ไม่สามารถขัดขืนได้และก่ออาชญากรรมได้ง่าย สอดคล้องกับการจำแนกประเภทของเหยื่ออาชญากรรมของ Hentig (Mendelsohn, 1977, อ้างถึงใน วรรัตน์ แสงดำ, 2560) ผู้เยาว์ (The Young) เป็นผู้ที่อ่อนแอและขาดประสบการณ์ ง่ายแก่การถูกทำร้าย ผู้หญิง (The Female) เป็นผู้ที่มีความอ่อนแอ ผู้หญิงมักตกเป็นเหยื่อของการฆาตกรรมและอาชญากรรมทางเพศ ผู้สูงอายุ (The Old) มีความอ่อนแอทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นเหยื่อที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเบียดเบียน พวกที่มีจิตใจหดหู่ (The Depressed) เป็นผู้บกพร่องจากภาวะทางจิตใจ เกิดความหดหู่สิ้นหวัง มีอาการเฉยเมยและยอมจำนนต่อทุกสิ่ง จนกระทั่งเกิดความอ่อนแอทั้งทางร่างกายและจิตใจ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเด็ก ผู้หญิง และผู้สูงอายุมีความเสี่ยงอย่างมากในการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรเนื่องด้วยช่วงอายุและเพศสภาพที่มีความอ่อนแอด้านร่างกายและจิตใจ

5. ปัจจัยที่เกิดจากความหลงใหลในการเสี่ยงโชคกลาง

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยอีกประการหนึ่งที่สำคัญต่อการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรร่างทรง นั่นก็คือความนิยมชมชอบในการเสี่ยงโชคกลาง เช่น ชอบที่จะแสวงหาโชคด้วยการขูดต้นไม้ การตีตัวเลขจากชั้นน้ำมนต์ หรือการขอใบ้เลขจากอาจารย์ที่นับถือ ซึ่งการเล่นหวยก็ถือเป็นการพนันชั้นต่อชนิดหนึ่ง ด้วยคนไทยนิยมความตื่นเต้น และด้วยสภาพสังคมที่มีแต่ความตึงเครียดและกดดันหลายคนจึงเล่นเพื่อหวังพึ่งพาโชคก้อนใหญ่ถือว่าเป็นความโลภอย่างหนึ่งจึงมีโอกาสตกเป็นเหยื่อของอาชญากรได้ง่ายเช่นกัน ด้วยอาศัยความอยากได้อยากมีหลอกล่อให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ดังทฤษฎีแบบแผนในการดำเนินชีวิตของ อินเตอร์แลงก์ กอตเฟรดซัน และการีโรฟาโล (Hindelang, Gottfredson, and Garofalo, อ้างถึงใน อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอัมณพ ชูบำรุง, 2561) กล่าวไว้ว่า บุคคลจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรย่อมขึ้นอยู่กับแนวความคิดในการดำเนินชีวิต เช่นชอบเสี่ยงภัยชอบดื่มสุรา และชอบเล่นการพนัน แสดงให้เห็นว่าคนที่ชอบเล่นการพนันชั้นต่อย่อมมีความโลภและเสี่ยงที่จะตกเป็นเป้าหมายของอาชญากร สอดคล้องกับการจำแนกประเภทของเหยื่ออาชญากรรมของ Hentig (Mendelsohn, 1977, อ้างถึงใน วรรัตน์ แสงดำ, 2560) กล่าวไว้ว่าพวกโลก (The Acquisitive) เป็นผู้ที่มีความโลภที่ก่อให้เกิดการก่ออาชญากรรม และถูกฉกฉวยผลประโยชน์ผ่านการล่อลวงได้โดยง่าย แสดงให้เห็นว่าเมื่อมนุษย์มีความโลภก็ย่อมกระหายในการได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทองและต้องเป็นวิธีได้มาอย่างง่าย ๆ ไม่ต้องใช้เวลานาน ซึ่งการประสบความสำเร็จที่ง่ายตายและปราศจากความพยายาม เช่นนั้นไม่มีอยู่จริง เมื่อถูกอาชญากรนำเป้าหมายแห่งความสำเร็จมาเป็นแรงจูงใจให้เหยื่อเดินเข้ามาหาด้วยตนเอง บุคคลที่มีความโลภก็ย่อมตกเป็นเหยื่อโดยง่ายเป็นธรรมดา

6. ปัจจัยที่เกิดจากการที่เหยื่อหรือบุคคลใกล้ชิดของเหยื่อมีความคุ้นเคยกับอาชญากรมาก่อน

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้บุคคลตกเป็นเหยื่อของอาชญากรร่างทรง นั่นก็คือความไว้วางใจในตัวของอาชญากรและผู้ที่พาไปพบปะพูดคุย เป็นปกติธรรมดาในเวลาที่บุคคลคนที่เราไว้วางใจแนะนำให้รู้จักบุคคลแปลกหน้าแต่เราจะไม่รู้สึกกลางแคลงใจเพราะในพื้นฐานภายในจิตใจของเรามักจะเชื่อมั่นในตัวตนของผู้ที่เราสนิทสนมและรู้จักคุ้นเคยอยู่ก่อนแล้วไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พ่อแม่ เพื่อนสนิท เมื่อคนที่เราไว้วางใจชักนำให้รู้จักคนแปลกหน้าเราจึงวางใจได้โดยง่ายและเปิดใจที่จะให้ความสนิท

สนมด้วย ยิ่งมีความถี่พบปะพูดคุยบ่อยมากเท่าใดก็เกิดความสนิทใจและเชื่อใจมากขึ้นเท่านั้น ความสนิทนี้เอง จึงทำให้บุคคลเกิดความไว้วางใจและไม่ทันได้ระวังตนเองจนตกอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย ความไว้วางใจนี้เอง เชื่อใจในตัวของอาชญากรและผู้ที่เขาไปพบปะพูดคุย เรามักจะเชื่อมั่นในตัวตนของผู้ที่เราสนิทสนมและรู้จัก คั่นเคยอยู่ก่อนแล้วไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พ่อแม่ เพื่อนสนิท เมื่อบุคคลเหล่านี้แนะนำให้รู้จักกับใครเราก็ยอม เกิดความไว้วางใจได้โดยง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทาง เศรษฐกิจ ของ พลิสสุภา พงนะลาวัฒน์ (2560) ผลการศึกษาพบว่า การตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่ของผู้เสียหาย เกิดจากปัจจัยด้านความเชื่อในตัวบุคคลที่ให้คำแนะนำในการเล่นแชร์ลูกโซ่ เชื่อในลักษณะบุคคลที่มาชักชวน ให้เล่นแชร์ลูกโซ่ จึงนำไปสู่การตกเป็นเหยื่อในที่สุด แสดงให้เห็นชัดว่าความเชื่อความไว้วางใจในตัวบุคคล โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นเพื่อน เป็นคนรู้จัก เป็นคนที่มีบุคลิกน่าเชื่อถือมีโอกาสนำพาให้บุคคลตกเป็นเหยื่อของ อาชญากรได้

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1.1 ความเชื่อนั้นเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลไม่สามารถบังคับให้ใครเชื่อสิ่งใดหรือไม่เชื่อสิ่งใดได้ แต่สิ่งสำคัญที่สุดคือเราควรมีวิจารณญาณในเลือกที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ อย่าปล่อยให้ความเชื่อที่ต้องกลายเป็น ความมกมาย เพราะความมกมายยอมทำให้ผู้คนลุ่มหลงมัวเมาในสิ่งที่จับต้องไม่ได้จนยากที่จะถอนตัว หากความ เชื่อมั่นก่อปัญหามากกว่าที่จะส่งผลดีและนำพาความเดือดร้อนมาสู่ตนเองและคนในครอบครัวก็ไม่ควรที่จะ นำพาตนเองไปข้องเกี่ยวอีกต่อไป

1.2 ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในการช่วยกันสอดส่องดูแลเมื่อพบเห็นสิ่งผิดปกติเช่นการ ล่อลวงหญิงสาว การเรียกเก็บเงินที่มีจำนวนสูงเกินไป หรือการมาชักจูงเอาบุคคลในครอบครัวหรือคนรู้จัก เพื่อให้ไปเข้าร่วมและต้องสูญเสียทรัพย์สินโดยสามารถพิจารณาได้ตามหลักเหตุผล เช่นหากป่วยหนักเราควรไป พบแพทย์ และดำเนินการรักษากับแพทย์แผนปัจจุบัน เราไม่ควรเสียเวลาและเสียเงินมากมายในการประกอบ พิธีกรรมที่ไม่สามารถแก้ไขอะไรได้ในความเป็นจริง หรือหากมีใครมาชักชวนผู้สูงอายุในบ้านเราไปหาสิ่งมกมาย มอมเมาเราก็ควรที่จะห้ามปราม หรือหากมีความเสียหายเกิดขึ้นแล้วเราก็ควรรีบไปแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ก่อนเป็นลำดับแรกเพื่อให้หน่วยงานเร่งตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือต่อไป หรือหากพบเห็นพระที่มีการ แสดงอวดอ้างปาฏิหาริย์เข้าทรงซึ่งเป็นข้อห้ามของพระสงฆ์ก็ควรรีบแจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาให้เร่ง ตรวจสอบทันที การร่วมมือกันของประชาชนในสังคมและหน่วยงานในภาครัฐนั้นมีความจำเป็นและสำคัญ อย่างมากในสังคมที่กำลังมีความโดดเด่นและเห็นแก่ตัวเช่นนี้ หากทุกภาคส่วนช่วยกันดูแลสังคมให้สงบสุข ก็จะเป็นการป้องกันโอกาสการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรร่างทรงได้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ควรมีหน่วยงานที่จัดตั้งเพื่อเข้าไปตรวจสอบดูแลอยู่ตลอดเวลาเพื่อป้องกันการลงมือก่อ เหตุอาชญากรรมไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมต่อทรัพย์สิน อาชญากรรมทางเพศ หรืออาชญากรรมในแง่มุมต่าง ๆ อีกประการหนึ่งคือ ควรมีการเปิดลงทะเบียนสำหรับผู้ที่มีความประสงค์จะเป็นร่างทรง เพื่อให้มีรายชื่อที่ชัดเจน

ทำให้สามารถเข้าไปตรวจสอบได้ง่าย หากเมื่อเกิดเหตุอันไม่พึงประสงค์ก็จะทำให้สามารถเข้าช่วยเหลือผู้เสียหายได้อย่างทันท่วงที

2.2 ควรส่งเสริมการประกอบอาชีพภายในชุมชนอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการสร้างรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนในชุมชนเพราะปัญหาปากท้องนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญมาก หากทุกครัวเรือนมีรายได้ที่มั่นคงและมากพอที่จะจุนเจือคนในครอบครัวก็จะลดปัญหาการเล่นการพนัน หรือลดโอกาสการแสวงหาโชค ลาภจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ที่เป็นความเชื่อที่ไม่มีเหตุผลและหันมาใส่ใจกับการประกอบอาชีพมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ศึกษาแนวทางการเชื่อของศาสนาผีที่ส่งผลให้เกิดความเชื่อที่แปลกใหม่ในสังคมปัจจุบัน

3.2 ศึกษาแนวทางในการนำพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อการป้องกันไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากร เพื่อเป็นเครื่องเตือนสติไม่ให้นักข่มขู่หลุมลวงมัวเมาอันมีโลภะ โทสะ โมหะเป็นที่ตั้งและสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างมีความสุขในอนาคต

เอกสารอ้างอิง (References)

จันทร์เพ็ญ ภูโสภากา, บุญส่ง เทียมภักดี และสุทิน เจียมประโคน. (2565). ทุกคนล้วนมี “บางครั้ง”

Everyone has (sometimes). *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 16(2), 3-5.

ญาณิศา วงศ์ทองบาง. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่คุกคามชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพฯ. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์และการจัดการสังคม*, 3(2), 49-54.

ณ.ศรีสะเกษ. (2565, 6 กรกฎาคม). ผี-พุทธ-พราหมณ์ ความเชื่อดั้งเดิมของไทยในโลกดิจิทัล.[วิดีโอ].

Youtube. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/live/BMXPyTDL1HI?feature=share>.

ทัศนธรรตชง ศรีกุลกรณ, วินิตา คงประดิษฐ์, วรณวิภา สุนตต์ตา, เพ็ญศิริ ชาตนิยม และสุภาวี ศิรินคราภรณ์.

(2560). ผี พราหมณ์ พุทธ: วัฒนธรรมระดับใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย*, 37(3), 137-141.

พระสัญญาชัย ญาณวีโร (ทิพย์โอสถ). (2560). วิเคราะห์เดรัจฉานวิชาที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก. *วารสาร มจร วิชาการล้ำนา*, 11(1), 17-103.

พลิสสุภา พจนะลาวัฒน์.(2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ : กรณีศึกษาแซร์ ลูกโซ่. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตคณะรัฐศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิสิฐ ระฆังวงษ์. (2561). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในเขต กรุงเทพมหานคร. *วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 10(2), 9-20.

รตพร ปัทมเจริญ. (2544). กระบวนการเข้าสู่การเป็นร่างทรง: กรณีศึกษาร่างทรงในเขตอำเภอเมือง

จังหวัดนครปฐม. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 7(2), 218-223.

วรารัตน์ แสงดำ.(2560). แนวทางพัฒนาค่าเฉลี่ยผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

วินัย ผลเจริญ. (2556). *ทฤษฎีสังคมและการเมือง*. สืบค้นจาก http://copag.msu.ac.th/copaglibrary/ebook_pdf/a.winai_001/a.winai_001.pdf.

อุนิษา เลิศโตมรสกุล และอันณพ ชูบำรุง. (2561). *อาชญากรรมและอาชญาวิทยา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

The Justice Group. (ม.ป.ป.). *ประมวลกฎหมายอาญา* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร.